

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central
Judecător: R. Pulbere
instanța de apel: Curtea de apel Chișinău
Judecători: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de către Vasile Robuleț și Valentina Robuleț,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Leonid
Panaghiu împotriva lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț cu privire la încasarea
datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț privind scutirea
de la plata taxei de stat, nu i s-a dat curs cererii de apel depuse de Vasile Robuleț și
Valentina Robuleț, fiindu-le acordat termen pentru prezentarea dovezii de achitare a
taxei de stat și a apelului motivat,

c o n s t a t ă:

La 28 ianuarie 2016, Leonid Panaghiu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț cu privire la încasarea datoriei și
a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 14 ianuarie 2015, i-a dat cu împrumut lui Vasile Robuleț suma de 19 000 Euro fără dobândă pe un termen de 6 luni. După expirarea termenului de scadență, pîrîtul nu și-a executat obligațiile.

Solicită Leonid Panaghiu încasarea în mod solidar din contul lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în beneficiul său a datoriei în sumă de 19 000 Euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 2870 Euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 15 decembrie 2017, s-a admis parțial acțiunea depusă de Leonid Panaghiu. S-a încasat în mod solidar din contul lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în beneficiul lui Leonid Panaghiu datoria în sumă de 19 000 Euro, dobânda de întârziere în sumă de 2459 Euro cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 1000 lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat în mod solidar din contul lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 13 452,63 lei (f.d. 122).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, a fost respinsă cererea depusă de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț privind scutirea de la plata taxei de stat, nu i s-a dat curs cererii de apel depusă de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, fiindu-le acordat termen apelanților de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 10 839 lei. A fost explicat apelanților că în caz de neprezentare a apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat, cerere de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită (f.d. 133-134).

La 20 martie 2018, Vasile Robuleț și Valentina Robuleț au depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii enunțate cu emiterea unei noi încheieri prin care să fie admisă cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului, Vasile Robuleț și Valentina Robuleț au invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o neîntemeiată și pasibilă casării.

Recurenții au susținut că sunt în imposibilitate de a achita taxa de stat în mărime de 10 839 lei, deoarece nu dispun de mijloace financiare pentru a achita taxa de stat stabilită de instanța de apel.

Vasile Robuleț și Valentina Robuleț au menționat că sunt soț și soție, au doi copii minori la întreținere, scrisorile Serviciului Fiscal din 27 decembrie 2017, certificatul Casei Naționale de Asigurări Sociale Botanica nr. 2497 din 26 decembrie 2017 confirmă lipsa veniturilor impozabile.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în termen din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că încheierea instanței de apel din 13 februarie 2018, a fost expediată în adresa părților în aceeași zi (f. d. 135), iar conform avizului de recepție se confirmă faptul că recurenții au recepționat copia încheierii instanței de apel 16 martie 2018 (f.d. 137).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate și emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere de admitere parțială a cererii de scutire de la plata taxei de stat cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului depus de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit materialelor cauzei, la 28 ianuarie 2016, Leonid Panaghiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 15 decembrie 2017, a admis acțiunea parțial.

La 10 ianuarie 2018, Vasile Robuleț și Valentina Robuleț au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată apelanții au solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 125).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, a fost respinsă cererea depusă de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț privind scutirea de la plata taxei de stat, nu i s-a dat curs cererii de apel depusă de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, fiindu-le acordat termen apelanților de 10 zile de la data recepționării încheierii, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat

în sumă de 10 839 lei. A fost explicat apelanților că în caz de neprezentare a apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat, cerere de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită (f.d. 133-134).

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că apelanții nu au prezentat probe, care ar justifica imposibilitatea achitării taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea actului judecătoresc de dispoziție contestat de către Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, în coroborare cu actele pricinii, consideră că instanța de apel a ajuns pripit la soluția pronunțată.

În acest sens, instanța de recurs relevă că potrivit art. 83 alin. (1) Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

După caz, prezintă relevanță și prevederile art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept, rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică și fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmînd a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Persoana fizică în cererea de scutire va expune circumstanțele care justifică solicitarea și va anexa actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor

venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane etc). În cadrul aprecierii situației materiale se va lua în considerare: valoarea patrimoniului disponibil al persoanei, valoarea acțiunii, obligațiile care ar rezulta din anumite acte, făcându-se o concluzie din ansamblul probelor prezentate.

Vasile Robuleț și Valentina Robuleț au invocat temei de scutire de la plata taxei de stat faptul că se află într-o situație materială precară, întrucât în calitate de soț și soție au la întreținere doi copii minori și au mijloace minime de existență.

Așadar, Colegiul menționează că la materialele cauzei au fost anexate probe ce confirmă situația materială precară a recurenților și anume: certificatul de naștere nr. XXXXX a copilului minor XXXXX, certificatul de naștere XXXXX a copilului minor XXXXX (f.d. 142-143), certificatul nr. 26/2-06/3-12-5036/2803 din 27 decembrie 2017 eliberat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Deservire Fiscală Botanica, care atestă faptul că Valentina Robuleț pentru perioada fiscală 2008 a înregistrat venituri impozabile în sumă de XXXXX, pentru perioada fiscală 2009-2013 nu a înregistrat venituri, pentru perioada fiscală 2014 - XXXXX, pentru perioada fiscală 2015-2016 nu a înregistrat venituri (f.d. 144), certificatul nr. 26/2-06/3-12-5035/2804 din 27 decembrie 2017 eliberat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția Deservire Fiscală Botanica, care atestă faptul că Vasile Robuleț pentru perioada fiscală 2008-2016 nu a înregistrat venituri impozabile (f.d. 145), certificatul nr. 2497 din 26 decembrie 2017 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale Botanica care confirmă faptul că Vasile Robuleț nu figurează în Registrul evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale pentru perioada 1 iunie 2006- 26 decembrie 2017 (f.d. 146), extras din cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale Botanica, care certifică faptul că pentru perioada 23 octombrie 2017-30 noiembrie 2017, fondul retribuției muncii Valentinei Robuleț a fost în mărime de XXXXX.

Prin urmare, aceste înscrisuri probează cu certitudine circumstanțele invocate de apelanții-recurenți.

Raportând normele enunțate supra și verificând probele anexate, Colegiul conchide că Vasile Robuleț și Valentina Robuleț urmează a fi scutiți parțial de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În context, instanța de recurs remarcă că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac. De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea, în mai multe cauze de acest gen nu exclude ipoteză că interesele unei bune

administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs Regatului Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Respectiv, impunerea achitării taxei de stat în condițiile în care norma legală și situația contestatarului prevede scutirea de la achitarea taxei de stat – ar restricționa nejustificat accesul la justiție și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consacrate în Convenție.

În același timp, în jurisprudența sa constantă (Clionov vs. Moldova, Tudor Comerț vs. Moldova, Teltronic-CATV vs. Polonia) Curtea a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, în deosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare. În consecință, Curtea a arătat că în toate cazurile de exercitare a recursului (apelului) fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acesteia sau scutirii recurentului (apelantului) care invocă situația grea financiară.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, de a casa încheierea instanței de apel, în partea în care s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, cu emiterea în această parte a unei noi decizii sub formă de încheiere de admitere a cererii apelanților Vasile Robuleț și Valentina Robuleț de scutire parțială de la plata taxei de stat, se scutesc Vasile Robuleț și Valentina Robuleț de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, se comunică lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 5000 (cinci mii) lei pînă la prima ședință de judecată ce va fi fixată în ordine de apel cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, în partea în care s-a respins cererea lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț privind scutirea de la plata taxei de stat și în această parte se pronunță o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se scutește parțial Vasile Robuleț și Valentina Robuleț de la plata taxei de stat la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Leonid Panaghiu împotriva lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere și se comunică lui Vasile Robuleț și Valentina Robuleț despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 5000 (cinci mii) lei pînă la prima ședință de judecată ce va fi fixată în ordine de apel.

Pricina civilă se restituie la Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea